

Thema: Republiek

Bestudeer bron 1 en beantwoord vraag 1 t/m 3.

Bron 1: *Executies door Spaanse soldaten na het beleg van Haarlem juli 1573, door Frans Hogenberg gemaakt 1573-1575*

Antwoorden Beleg Haarlem

1. De prent toont de meedogenloze aanpak van de Spanjaarden tegen verzet: alle opstandelingen worden (op diverse manieren) vermoord.

Boodschap: de opstandelingen kunnen de prent gebruiken om de wreedheid van de Spanjaarden aan te tonen.

Doel: dit zou de opstandelingen kunnen motiveren hun verzet tegen de Spaanse troepen vol te houden.

Boodschap: de Spanjaarden konden de prent gebruiken om steden, die van plan waren de kant van de opstandelingen te kiezen, te waarschuwen dat vooral niet te doen, want zij zouden zonder genade worden gestraft.

Doel: de prent is te gebruiken als dreiging zodat andere steden trouw aan Spanje blijven.

2. Eén van de oorzaken van de Opstand was de centralisatie door Filips II, ook op het gebied van de belastingen. Filips II had met die opdracht Alva als landvoogd naar de Nederlanden gestuurd. Met die belastingen kon Filips zijn troepen (huurlegers!) weer betalen. De opstandige steden weigerden centrale belastingen te betalen aangezien zij van oudsher gewend waren per belasting als stad te onderhandelen. Bovendien zouden zij dan de legers financieren die hen onderdrukten.

3. In de prent is een monnik met een kruisbeeld te zien. Filips II wilde dat iedereen in zijn rijk tot de rooms katholieke kerk behoorde. Dat gaf eenheid en voor hem was dat het enige ware geloof. De inwoners van Haarlem wilden niet gedwongen worden tot het katholicisme, zij waren vaak calvinistisch. (Evt. rooms katholieke inwoners van Haarlem wilden niet dat hun calvinistische stadsgenoten om hun afwijkende geloof vermoord zouden worden.)

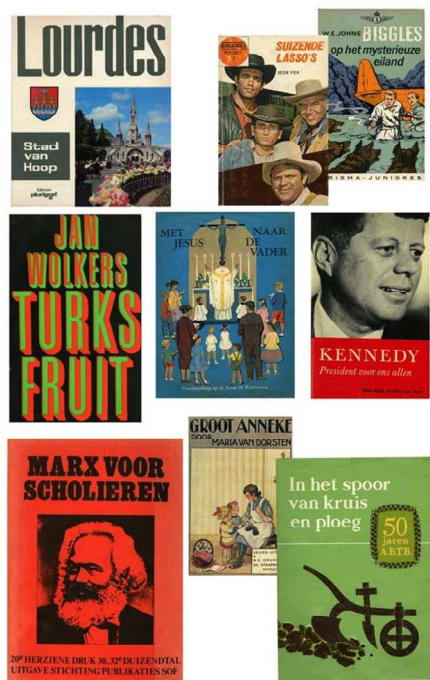

Thema: Geloof en Verstand

Bestudeer bron 1 en beantwoord vraag 1 t/m 3.

Bron 1: Lourdes en Marx

Afbeelding uit een boek over de geschiedenis van een groot katholiek boerengezin in de Achterhoek. Veel boeken waren er niet in dit gezin, maar de collage hieronder geeft weer wat er zoal aan boeken in het huis aanwezig was:

(uit: Leo en Theo Salemink. Ondankbare Grond. Fagus 2014, p 264)

Antwoorden bij Lourdes en Marx

1. Jaren zestig. Dat zijn de jaren van onrust en verandering. Dat zie je aan boeken als Marx voor Scholieren en Turks Fruit die juist toen populair waren bij (opstandige) jongeren.
2. De katholieke zuil (Lourdes, ABTB, Met Jezus...) is nog duidelijk aanwezig (bij de ouders), maar de ontzuiling is (bij de kinderen) in opmars: Marx voor Scholieren en Turks Fruit passen bepaald niet bij de katholieke zuil.
3. De continuïteit is zichtbaar in de 'katholieke zuil – boeken' (Lourdes, ABTB etc), maar boeken zoals Turks Fruit en zeker ook Marx voor Scholieren wijzen er op dat er dingen aan het veranderen zijn (discontinuïteit). Die boeken passen niet bij de katholieke zuil.